

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) on lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakkointia ja seurantaa. Sen avulla voidaan selvittää, millaisia hyötyjä tai haittoja erilaisilla lapsiin kohdistuvilla päätöksillä aiheutetaan. Lapsivaikutusten arviointi on siten työkalu YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen edellyttämään lapsen edun arviointiin. (Lastensuojelun keskusliitto)

Lapsivaikutusten arvioinnissa selvitetään päätöksen tai toiminnan vaikutuksia lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen. Vaikutus on mikä tahansa tietyn päätöksen tai toiminnan seurauksena tapahtunut muutos. Lasten ja nuorten osallisuus ja kuuleminen ovat olennainen osa lapsivaikutusten arviointia. (Valtioneuvoston julkaisu)

Lapsivaikutusten arviointi on osa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten ennakkoarvioinnin perhettä. Ennakkoarviointeja tehdään, koska päätösten vaikutukset tulee olla mahdollisimman hyvin tiedossa päätöksiä tehtäessä. Näin kielteisiin vaikutuksiin voidaan varautua ja niitä voidaan lieventää, myönteisiä vaikutuksia on mahdollista vahvistaa ja päättäjillä on päätöstä tehdessään mahdollisuus vertailla eri ratkaisuvaihtoehtojen hyviä ja huonoja puolia. Jos päätöksen ennakoidut vaikutukset ovat tiedossa jo päätöstä tehtäessä, voidaan valita eri vaihtoehtoista parhaiten lapsen etua asetettuja tavoitteita toteuttava ratkaisu. Vaikutusten arviointi lisää myös päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja moniarvoisuutta. Lapsivaikutusten arviointi lisää lasten oikeuksien toteutumista ja osallisuutta, sillä vaikutusten arviointia ei voi tehdä ilman lapsia ja heidän asiantuntemustaan. (THL)

Lapsivaikutusten arviointi kunna velvoitteena perustuu

- YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen
- Perustuslakiin (6 § lasten oikeus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ja 22 § perus- ja ihmisoikeuksien turvaaminen)
- Hallintolakiin (31 § viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä)
- Varhaiskasvatuslakiin (4 § lapsen edun ensisijaisuus ja 24 § varhaiskasvatuksen arviointi)
- Perusopetuslakiin (3 a § lapsen edun ensisijaisuus ja 21 § koulutuksen arviointi)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiin (6 § hyvinvointi- ja terveysvaikutusten ennakkoarviointi kunnassa)
- Maankäyttö- ja rakennuslakiin (9 § vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa)

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta esittää kunnanhallitukselle, että Eurajoen kunnan toimielimissä otetaan käyttöön lapsivaikutusten ennakkoarviointi osana ennakkovaikutusten arviointia.

Päätös

Hyväksyttiin.

Khall 07.10.2025 § 185
98/12.00.00/2023

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että Eurajoen kunnan toimielimissä otetaan käyttöön lapsivaikutusten ennakkoarviointi osana ennakko vaikutusten arviointia.

Päätös

Hyväksyttiin.
